

Co přináší letošní barvy podzimu? Nikdy snad nebyly tolik zářivé...

Kateřina Šámalová

Letošní rok pomalu dosahuje svého sklonku, začínáme bilancovat a zvláště si navykat na již příliš dlouho trvající nejistotu, kterou tento rok bezprecedentně již podvakerát vnesl do našich životů. Zážitek jakési existenciální nepevnosti a potenciálního ohrožení se postupně stává naší jistotou. Potěchou ducha se nám stávají právě ony barvy podzimu, jak ty faktické, tak ty metaforické, které si často záměrně vytváříme jako zdroj světla a naděje pro naše jinak potemnělé dny.

Těžko bychom hledali profesi či oblast společenského dění, která zůstala dění tohoto roku ušetřena. Mnoho jedinců a společenských skupin je vystaveno rizikům, jejichž povaha nabývá nejrůznějších obrysů. Nutno dodat, že jejich vliv na kvalitu života lidí je převážně devastační.

Začíná se tak postupně formovat nový zdroj ohrožení, který dává vzniku početných skupin klientů sociální práce nebo prohlubuje již tak neutěšenou situaci stávajících klientů. Situace ať těch či oněch bude do značné míry určovaná dlouhodobou nedostupností, resp. deprivací různého druhu — příležitostmi ke vzdělání, přístupu k práci, ke zdravotní péči, sociálním službám, sociálním kontaktům, volnočasovým aktivitám a dalším klíčovým životním komponentám a kapitálu různého druhu.

Může být tedy povzbudivé, že v tomto smyslu sociální pracovníci na rozdíl od ostatních profesí pravděpodobně o svoji práci nepřijdou, naopak můžeme očekávat zvýšenou poptávku po tomto druhu expertízy. Nutně se ovšem kriticky ptáme, zda sociální práce jako pomáhající profese je na tyto vzrůstající nároky připravena, zda disponuje vhodnými nástroji a metodami řešení, má pro poskytnutí účinné pomoci vůbec podmínky — zejm. koncepční a systémové? Takové a obdobné otázky si budeme muset ve velice brzké budoucnosti klást a využít tohoto krizového dění jako příležitosti pro další profesionalizaci sociální práce, oborovou tvůrčí činnost, vědecké poznání, rozšiřování oborové metodologie a v neposlední řadě také zvyšování profesní prestiže.

Na tuto nelehkou cestu se vydává i druhé číslo Fóra sociální práce, jehož digitální provedení se právě dostává do vašich rukou. Tematika covidové pandemie reflektované z pozic teoretických východisek stejně jako dopadů do praxe poskytování sociálních služeb je obsahem již prvních dvou recenzovaných akademických statí. Trojlístek akademických textů uzavírá článek věnovaný způsobům měření zátěže, které jsou vystavení formální pečující. Covidové paprsky pronikají i do rubriky odborných sdělení, byť nepřímo. Zajímalo nás, jak proběhly letošní, dnes již legendární, Hradecké dny sociální práce, které byly od jaktěživa tradiční oborovou příležitostí k obnovení sociálních kontaktů, navázání nových druhů spolupráce, k odbornému sdělení, připravené v režimu online, ze kterého se stále ještě učíme získat ono pomyslné maximum. Nabídku témat odborných sdělení doplňuje příspěvek věnovaný genderové problematice a jejímu prosazení ve vzdělávání. V čerstvě zpracovaném čísle

nechybí ani tolik mezi čtenáři oblíbený rozhovor s odborníkem. Pro toto vydání jde o interview s vedoucí lékařkou dětského paliativního týmu FN Motol. Je také již tradicí, že pravidelně v každém čísle dáváme prostor esencím výtečných studentských prací, ani toto číslo není výjimkou. Jejich prostřednictvím se dotýkáme problematiky dlouhodobě volajících na linkách důvěry a prezentujeme komparativní studii rodičovství v ČR a Norsku. Číslo pak uzavírá chytlavá recenze knihy významné americké sociální kritičky označované taky jako antifeministická feministka, což napovídá o jejím díle mnohé.

Pevně věříme, že nadílka tohoto čísla vám, čtenářům, přinese do života další dávku podzimního jasu, a že znovu alespoň o píd' napomůže podněcovat naši profesi k dalšímu jejímu rozvoji. Bude pro zmírňování dlouhodobých důsledků současného společenského dění důležitější než kdykoli jindy.